

Cultus autem Dei talis hęc ponitur, qui sit & metus Dei: non qualis est hypocritarum, qui externa specie ceremoniarum, vestibus, cantilenis, ac gestibus Deum non colunt, sed colere se fingunt ac mentiuntur: id quod ipsorum reliqua vita declarat. Qui nanque Deum verè colit, voluntatis simul illius obseruans est: & quoniam illum more filij metuit, à malo abstinet.

PSALMVS LXVIII.

AD PRÆCINENDVM DAVIDIS, PSALMVS CANTICI.

ARGVMENTVM PSALMI.

EX hoc Psalmo Apostolus testimonium citauit Ephes. 4. nempe versum 18. Hinc occasio sumpta est, referendi illum ad regnū Christi: nec præter rationem. Quis enim piorum non videt, in regno Davidis, ad quod Psalmi historia pertinet, typum fuisse regni Christi? Iste ante omnia declarandus est, nisi ridiculè velimus illo neglecto confestim ad regni Christi irruere mysteria. Ad quam autem historiam gestorum Davidis pertineat hic Psalmus, non planè constat. Ebræorū quidam exponunt de percussione Sancherib, ante Ierusalem diuinitus per angelum tempore Ezechie facta. At titulus meminit Davidis. Quidam ex nostris referunt ad vltimā victoriam Davidis, qua Ammonitas, Moabitas, Syros, Idumæos & Philistæos ita attriuit, vt tributa pendere coacti sint. Huius sententia occasionem sumpserunt ex versu 30. in quo tributorum fit mētio. Nemini volo præiudicare, sed simpliciter quid mihi videatur, aperire. Totus Psalmi cōtextus, maxime illius initium, videtur epinicion quoddā gratulatorium referre, quod decantatum sit ante arcam Dei, cum illa magna totius Israël's celebritate & exultatione Ierosolymam per Dauidem duceretur, quæ historia 2. Sam. 6. & 1. Paral. 15. legitur. Non video historiam aliam, cui commodius possit hic Psalmus adaptari: quocirca ad illam respiciam, donec concinnius aliquid didicero.

VERS. I.

EXURGAT Deus, dispergatur inimici eius: & fugiant osores eius à facie eius.

2. Sicut dispellit fumus, dispellas: sicut liquefit cera à facie ignis, sic pereant impij à facie Dei.

3. Et iusti latentur, exultent coram Deo, tripudient præ gaudio.

4. Cantate Deo, psallite nomini eius, iter facite ei, qui nubibus inequitat, in lab nomen eius, & exultate coram eo,

5. Qui pater est orphanorum, & iudex viduarum, Deus in habitaculo sacrarij sui. **B**

6. Deus qui solitarios cum familia habitare facit, qui vincetos compedibus educit, veruntamen rebelles in terra arenti tacent.

LECTIO.

Vers. 4.

Qui nubibus inequitat.] Ebr. לרוכב בערבות. Græc. & vulg. Lat. Qui ascendit super Occasum. Hieron. Ascendenti per deserta. Iustin. Equitatem in cælis. Pagnin. Qui ascendit super caelos. Felix: Insidenti Haraboth. Symmachus: Sternite viam ei qui inequitat in terra inhabitabili. Camp. Extollite illum qui pro vehiculo viuit nubibus.

Vers. 5.

Qui pater est orphanorum.] Græc. & vulg. Lat. Turbabuntur à facie eius patris orphanorum.

Vers. 6.

Deus qui solitarios cum familia habitare facit.] Ebr. אלהים מושיב יחידים בבתיהם. Græc. & vulg. Lat. Deus qui inhabitare facit vnus moris in domo. Hieron. Deus inhabitare facit solitarios in domo. Felix: Deus habitare faciens vnicos domum. Camp. Deus facit, vt qui paulò ante fuerant soli sine liberis, nunc habeant domum familia plenissimam. Illud, Veruntamen rebelles, &c. Græc. & vulg. Lat. sic legunt: Similiter eos qui exasperant, qui habitant in sepulchris. Hieron. Increduli autem habitauerunt in siccitatibus.

Vers. 1.

Exurgat Deus.] Numerorum 10. scribitur, quòd cum arca Dei à Leuitis ad proficiscendum leuaretur, Moyses dixerit: Surge Domine, & dissipentur inimici tui, fugiant, qui oderunt te, à facie tua. Quæ verba in Ebræo planè cum isto primo versu concordant: nisi quòd illic est apostrophe ad Deum: & vbi hęc אלהים habetur, illic יהוה legitur. Consultò itaque Propheta & magna fide initium huic Psalmo, quem pro populi confortatione ante arcam decantari volebat, Mosi verba esse voluit: vt admoneret quosuis rerum, olim cum ex Ægypto duceretur Israël, gestarum: & vt ad memoriam reuocarent, qui in arca ista populo suo pollicitus sit Deus, & quanta fide erga illam & reuerentia Moses, diuinæ promissionis gratia fuerit. Nec frustrà id facit. Manserat enim iam vltra 60. annos ab eo tempore, quo sub Heli intercepta fuerat à Philistæis, & Israël's paulò post reddita, in Kiriattharim neglecta. Nullam enim illius interea rationem habuerant, nec antè, nec in toto regno Saulis, de quo meminit ipse Dauid 1. Paralip. 13. cum statueret eam in ciuitatem Ierusalem reducere. Tantum scilicet mali est, si regnet homo impius & hypocrita. Non est autem putandum, quòd arcam illam ex lignis structam loco Dei habuerint, coluerint, & inuocauerint Moses & Dauid, aut fiduciam in illius præsentiam collocauerint. Nam id idololatriæ confine fuisset. Omnis illorum fides verbo diuinæ promissionis nitebatur. Sciebant alioqui Deum, ne cælo quidem, nedum arca illa comprehendi posse. Verùm quoniam in ea arca erat verbum diuinæ promissionis, illius gratia ita loquebantur, dicentes: Deum surgere, cum leuaretur arca: redire ad exercitum Israël's, cum reduceretur arca: & transire per desertum, cum transiret arca. Dauid percutiebat in organis, & saltabat totis viribus ante Dominū. id est, arcam. Item, Michol vidit Dauidē, cum intraret arca Domini ciuitatem, subsilientem atque saltantem coram Domino. Item, Viuit Dominus, quia ludam ante Dominum, &c. Hic certè absque vlla contradictione, arca vocatur Dominus. Assuescamus & nos hoc pacto

1. Paral. 15.